

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XIII. Christus Matth. 6. idipsum confirmat, cùm dicit: Quærite
primùm regnum Dei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

102 Denique figura illa significat, otiosum, adedque defectuosum esse omne vitæ tempus, omnè momentum, &c. Dei amore vacuum, uti S. Thomam de Villa-nova disserentem audivimus.

CAPUT XII.

Non figuratis, dumtaxat & tropologicis; sed planis etiam perspicuisque Oraculis sacris, eundem sensum Spiritus sanctus expressit Eccli. 13. 1. Petr. 4. 1. Cor. 10. & 16. Coloss. 3.

103 Siquidem Eccli. 13. expressè præcipit, dicens: *Omni vitâ tuâ dilige Deum*; præcipit (inquam) imperativo usus verbo, sine adjuncto consilium denotante. Etenim D. Basilii & D. Chrysostomi regula est, imperativa sacri Eloquii verba ceteri præceptiva, nisi aliud appareat ex adjecto, prout ostendimus Prolegomeno 3. cap. 5. & 6. Estque specialis hîc ratio sic censendi: cum eodem hîc tenore Deus dicitur diligendus *omni vitâ*, quo Deuteron. 6. diligendus dicitur *tozo corde*; quo Marci 6. *quærit primum regnum Dei*; sitque insuper eadem ratio Dei dilectionem præcipiendi *omni vitâ*, atque eandem præcipiendi *ex toto corde*, præcipiendi ut regnum Dei *primum quæratur*, &c. Quæ tamen locis istis præcipi fatentur omnes. Nihil proinde apertius, nihil planius, nihil expressius loco illo.

104 Nihil etiam apertius & expressius, quam quod 1. Petri Apostolorum Princeps ait: *Ante omnia autem mutua in vobismet ipsis charitatem continuam habentes*, saltem in radice divinæ dilectionis, quæ (juxta Augustinum lib. 1. de doctr. christ. c. 22.) includitur in ordinata dilectione proximi. Continuum ergo Dei dilectionem haberi vult Apostolorum Princeps. Et benè addit, *continuum* (ait V. Beda ad locum citatum) *quia semper diligere valemus . . . semper his quas subiungit virtutibus insistere minime valemus; id est, hospitalitati, doctrina, administrationi gratiarum, vel communium, vel specialium in proximos, ceterisque hujusmodi. Quia hæc nimirum & per officium corporis, & per tempora opportuna fieri necesse est. Ipsa autem charitas, cuius instructu hæc foris aguntur, quia interiori homini præsidet, semper ibidem haberi potest.*

105 Et quid aliud quam continuum (actu vel virtute) Dei propter se dilectionem præcipit Apostolus Paulus, dum 1. Cor. 10. præcipit, dicens: *Omnia in gloriam Dei facite*? Et c. 16. *Omnia vestra in charitate fiant*. Coloss. 3. *Omne quodcumque facitis, in verbo aut in opere, omnia in nomine Domini nostri Jesu Christi*. Quibus locis præceptum importari lib. 8. monstrabimus.

Tom. I.

CAPUT XIII.

Christus Matth. 6. id ipsum confirmat, cum dicit: *Quærite primum regnum Dei.*

106 Istis namque verbis significavit, regnum Dei (quod; ut Augustinus ait, *amore quæritur, amore invenitur, amore possidetur*) esse debere finem omnis amoris nostri. Quod esse non potest, nisi divinus amor, actu vel virtute, sit in nobis continuus:

Enim-verò regnum Dei primum quærere, 107 est ipsum quærere in capite omnium aliorum affectuum, desideriorumque, ita ut amor regni Dei sit principium, regula ac mensura omnium aliorum desideriorum, ad regulamque ac directionem ipsius intendatur & quæratur quodcumque aliud interdicitur & quæratur. Iste enim est sensus, quo Evangelicum textum illum Augustinus exponit l. 2. de serm. Dom. in mont. c. 17. Nam sic exponit: *Quærite primum regnum Dei; id est, hoc præponite ceteris rebus, ut propter hoc cetera quærantur. Quasi dicat Salvator: Ne a vos fines constituatis, ut & regnum Dei propter se appetatis; & ista necessaria; sed hæc potius propter illud. . . . Quia duobus Dominis servire non potestis. Duobus autem Dominis servire conatur, qui & regnum Dei pro magno bono appetit, & hæc temporalia. Non poterit autem & simplicem habere oculum, & uni Domino Deo servire, nisi quæcumque sunt cetera, si sunt necessaria, propter hoc unum assumat, id est, propter regnum Dei.* Hactenus Augustinus, qui deinde recapitulans quod dixit, subiungit: *Ad hanc ergo regulam hoc totum præceptum redigitur, ut etiam in istorum provisione regnum Dei cogitemus, id est, intuitu, seu amore regni Dei ista provideamus. Ut igitur regnum Dei sit primum respectu cæterorum, cetera non propter se, sed propter ipsum amanda sunt, & quæranda. Dumque Salvator dixit, regnum Dei primum esse quærendum, satis innuit, cetera posterius esse quæranda, id est, propter primum. Rursum dum regnum Dei voluit primum quæri, voluit primum istud mensuram esse cæterorum. Siquidem primum in unoquoque genere, mensura est cæterorum. Ex quo rursum consequitur, primum illud quærendum ut sineit cæterorum; ita ut cetera in ordine ad ipsum, & propter ipsum, tamquam finem, quæranda sint. Vide dicta lib. 5. n. 49.*

Itaque primum quærere regnum Dei, est 108 illud ante omnia quærere, & cetera in ordine ad ipsum, ita ut *omnium aliarum rerum desiderium ex divini regni desiderio fiat*; (ait Illustrissimus D. Castoricensis l. 1. Amoris pœnit. c. 2. n. 2.) *Fit hoc, quando homo nec vitam suam, nec vita subsidia, victum & amicum, nec hominum amicitias, nec dignitates desiderat, nisi quatenus illarum rerum desideria ex Dei prosunt amore. Ille autem amor non pariter aliarum rerum desideria, nisi quatenus sue con-*

servationi, incremento & perfectioni vel necessaria, vel utilis sunt. Si advertat usum & possessionem aliarum rerum se tepefcere, & implicari, ab illis protinus resistit, atque ab illis se continet, ut seipsum Deo acquirendo ac promovendo integrum castumque servet. Et hoc est quod S. Ignatius, Societatis Jesu Fundator, præclare docet in aureo Exercitiorum libro, ut vidimus lib. 5. citato n. 67.

CAPUT XIV.

Alii sacri textus eundem in sensum proferruntur.

109 **P**rofertur imprimis oraculum Salvatoris Luc.

18. *Quid me dicitis bonum? nemo bonus, nisi solus Deus.* Laudari non voluit Salvator de bonitate, ab eo qui ipsum existimabat hominem purum, ideoque laudem istam ad Deum non referebat. Propterea dixit: *nemo propter se bonus, nemo proinde propter se laudandus, nisi solus Deus.* Quod utique dixit: quia cætera bona, vel non sunt nisi apparentia; vel non sunt bona propter se, sed propter Deum, à quo & propter quem aliquid participant de bonitate ipsius. Proinde non sunt nisi media, quibus deducimur ad Deum verum bonum. Quam ob causam nec propter se amabilia sunt, nec laudabilia, sed propter Deum, qui solus est per se & propter se bonus, solus proinde per se & propter se amabilis.

110 Cui sacro textui, si jungas complura alia Eloquia sacra, libro sequenti proferenda, quibus creaturarum propter se amor inhibetur, ex iis omnibus simul sumptis, manifestè conficitur, solum Deum esse posse finem omnis deliberati amoris, & actus nostri; Deumque proinde omni tempore, & opere deliberato, à nobis diligendum esse. Quandocumque enim deliberatè agimus, ex amore aliquo agimus, ut constat ex dictis lib. 5. ante caput 1. ergo finaliter vel ex amore Dei, vel creaturæ. Non enim datur medium, ut constat ex dictis lib. 4. cap. ... Cùm igitur secundùm Eloquia sacra numquam licitum sit amare creaturam finaliter propter se, quandocumque deliberatè agimus, agere nos oportet finaliter propter Deum, sive ex amore Dei propter se. Igitur à primo ad ultimum, omni tempore quo deliberatè agimus, oportet nos amare Deum finaliter propter se. Qui proinde amor in nobis esse debet continuus actu vel virtute.

111 Actu, inquam, vel virtute. Neque enim volumus, hominem teneri ad perpetuò eliciendos è sinu cordis istos vel similes actus, *Amo te Deus, ad gloriam tuam refero actiones meas, &c.* vel ad perpetuò cogitandum actu de Deo: hoc enim (attentis tam multis vitæ nostræ distractionibus) impossibile est, nec certè necesse est ad verificandum Eloquia sacra, divini amoris perpetuitatem exigentia: cùm affectiones divini amoris instar fulguris

non transeant & evanescant jugiter renovandæ; sed in anima radicatæ & impressæ, eam reddant amore ferventem, etiam dum de amore non cogitat. Patet in affectione fidei, de qua Apostolus: *Iustus ex fide vivit*, licet iustus de fide non semper cogitet; illa verò fides, ex qua iustus vivit, haud dubiè est *fides qua per dilectionem operatur*, ut alibi dicit, *Ista proinde fides, per dilectionem operans, iusti vitam dirigit, etiam dum de illa non cogitat.* Imò, si Augustino credimus term. 7. de calend. Jan. *Nemo vivit in quacumque vita, sine tribus istis anima affectionibus, credendi, sperandi, amandi, etiam si de credendo, sperando, amando non semper cogitet.* De fide etiam christiana & catholica idem Augustinus 7. confess. 5. dicit: *Stabiliter hærebat in corde meo... non eam relinquebat animus; imò in dies magis magisque imbibebatur.* Certum tamen est, quòd de ea jugiter non cogitabat. Sic etiam avarus haud dubiè pecunias amat, ambitiosus honores, voluptuosus voluptates, quando de iis non cogitat.

CAPUT XV.

Divini amoris ignem in altari cordis nostri jugiter (actu vel virtute) ardere debere, Augustinus & Aquinas tradunt, ipsique reliquorum Sanctorum communis traditio concinit.

Divum Augustinum hac de re audivimus n. 112 § 6. dicentem, quòd cùm Deus præcepit, dicens: *“Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde, tota anima, tota mente, nullam vitæ nostræ partem relinquit, quæ vacare debeat.* Qui etiam tr. 8. in epist. Joan. n. 3. sic ait: *Opera modo illa sint in vobis, modo illa, pro tempore, pro horis, pro diebus. Numquid semper loqui? numquid semper tacere? numquid semper corpus reficere? numquid semper jejnare? ... modo illud, modo illud. Inchoantur illa, & cessant: ille autem imperatur, nec inchoatur, nec cessare debet. Caritas intus non intermitatur, officia charitatis pro tempore exhibeantur.* Numero verò 1. dixerat: *Affectus charitatis, sanctitatis pietatis... semper hæc tenenda sunt: sive cùm in publico sumus, sive cùm in domo, sive cùm inter homines, sive cùm in cubiculo, sive loquentes, sive tacentes, sive aliquis agentes, sive vacantes, semper hæc tenenda sunt.*

Aquinas 2. 2. q. 83. a. 14. expressissimè apertissimèque dicit: *Desiderium charitatis in nobis debet esse continuum, vel actu vel virtute.*

Non minùs expressa sunt verba Gregorii 114 Magni suprâ n. 99. dicentis: *Altare Dei est nostrum, in quo jubetur ignis semper ardere: quia necesse est ex illo charitatis flammam ad Deum indefinenter ascendere.*

Author etiam Soliloquiorum (inter opera 115 Augustini) expressissimè Deo dicit: *Sicut nulla hora est, vel punctum in omni vitæ meæ, quo tuo beneficio non utar; sic nullum debet esse momentum, quo te... non diligam ex omni fortitudine meæ.*